

GLASILO JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE

Leto II.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1936

Štev. 6.

Sklepi borbašev

Službeno poročilo o seji glavnega izvršnega odbora
v Beogradu

Izvršni odbor Jugoslovanske narodne stranke — Borbašev se je sestel na poziv predsedništva k seji, ki se je vršila dne 12. julija t. l. v Beogradu. Seja je trajala od 8. ure zjutraj do 15.30 ure popoldne in je bilo o njej izdano naslednje službeno poročilo:

Izvršni odbor Jugoslovanske narodne stranke — Borbašev je na svoji seji, ki se je vršila v Beogradu 12. julija t. l. pod predsedstvom g. Svetislava Hodjere, in po razpravi, v kateri so sodelovali gg. Milutin Božić iz Loznice, Vlada Krstić iz Palanke, dr. Oskar Tartalja iz Splita, dr. Živan Lukić iz Beograda, dr. Milan Metikoš iz Gline, dr. Laza Stefanović iz Beograda, dr. Stjepan Bačić iz Dolnje Stubice, dr. Nikola Kešeljević iz Beograda, Miloš Dragović iz Leban, Mirko Benić iz Zagreba, Andra Popović iz Beograda, Vojin Puljević iz Beograda in Josip Stažić iz Petrinje — sprejel soglasno naslednje sklepe:

1. Jugoslovanska narodna stranka — Borbašev povsem odobrava objavljene izjave predsednika stranke g. Svetislava Hodjere glede zadržanja Borbašev napram ostalim političnim grupacijam.

2. Kakor Jugoslovanska narodna stranka že doslej ni imela nobenih zvez z Jugoslovansko nacionalno stranko, tako tudi v bodoče ne bo imela prav nobenih zvez niti sodelovanja z Nacionalno stranko — pohorcev in pojovcev.

3. Izvršni odbor bo izključil na temelju člena 9. strankinih statotov vsakega člana, ki bi poskušal na svojo pest delovati proti temu sklepu in tak član s tem preneha biti Borbaš.

4. Jugoslovanska narodna stranka — Borbašev pojde samostojno na občinske volitve s čisto borbaškimi kandidatnimi listami.

Nato se je pričelo reševati zadržanje g. Miloša Dragovića, člana Izvršnega odbora in tretjega tajnika stranke, ki se je v zadnjih dneh izjavljal in zavzemal pri Borbaših za sodelovanje Jugoslovanske NARODNE stranke z NACIONALNO stranko in pa za vstop Borbašev v »nacionalno fronto«.

Po izčrpni razpravi o tem vprašanju je podal g. Miloš Dragović ostavko na položaj člana Izvršnega odbora in tajnika stranke s tem pridržkom, da ostane še nadalje član stranke.

Izvršni odbor, prepričan, da je krivda Miloša Dragovića težke narave, njegove ostavke ni sprejel, temveč ga je soglasno na podlagi člena 9. strankinih statotov izključil iz stranke.

Iz istega vzroka je bil izključen tudi g. Dragomir Arambašić, član Glavnega odbora.

Na mesto g. Miloša Dragovića je bil izvoljen za člana Izvršnega odbora g. dr. Nikola Smodlaka, lekarnar iz Smedereva in član Glavnega odbora.

V Beogradu, dne 12. julija 1936.

SVETISLAV HODJERA, s. r., DR. NIKOLA KEŠELJEVIĆ, s. r.,
MIRKO BENIĆ, s. r., ANDRA POPOVIĆ, s. r., JOSIP STAŽIĆ, s. r.,
DR. ŽIVAN M. LUKIĆ, s. r., MILUTIN BOŽIĆ, s. r., DR. OSKAR
TARTALJA, s. r., VLADIMIR KRSTIĆ, s. r., DR. LAZAR STEVA-
NOVIĆ, s. r., DR. STJEPAN BAČIĆ, s. r., VOJIN PULJEVIĆ, s. r.,
DR. MILAN METIKOŠ, s. r.

Soglasen s sklepom: DR. IVO POTOKAR, s. r.

Beograd, dne 15. julija 1936.

Kozarac, dne 15. julija 1936.

HASAN HUŠIDIĆ, s. r.

Poravnajte
naročnino!

Najnujnejša politična potreba

Resen in umesten predlog, preko katerega ne more
iti noben stvaren in pošten politik, ki sta mu usoda
naroda in države res pri srcu

Politična situacija stoji očitno na mrtvi točki.

Vlada bi se vsekakor morala že končno oddolžiti svojim obljubam o »postopnem uvajanju državljanskih in političnih svoboščin«, ki jih je tako radodarno dajala narodu. Morala bi torej že pri izvedbi z zakonom predpisanih občinskih volitev izdati in uveljaviti potrebne izpremembe v zakonu o občinah v smislu teh demokratičnih političnih načel.

Čeprav ima vlada zaenkrat v Narodni skupščini še vedno zadržano večino — se ji vendar ne da stopiti v skupščino, ker se hoče tako izogniti presenečenjem, zlasti še zato, ker ima proti sebi tudi še nasprotujočo ji senatorsko večino.

Vendar pa ni niti malo verjetno, da bo ta nejasna situacija v obeh zakonodajnih telesih prisilila vlado, da razčisti položaj z razpisom novih skupščinskih volitev. Te volitve niso nikakor v interesu današnje vladne grupacije, ker se ona danes vendar še nekako vzdržuje na površju na tej nejasnosti, dočim bi utegnile biti nove volitve za njo prav isto, kar so bile tudi za g. Jevtića. Z ozirom na to imamo danes pri nas »parlamentarno« vlado z nalogo demokratizacije brez dejanskega sodelovanja parlamenta, kar pa je še nadalje nevzdržno in skrajno škodljivo tako za državne, kakor tudi za narodne interese.

Medtem pa se vodijo politični razgovori in pogajanja med različnimi grupacijami in strankami z namenom, da se politično življenje končno vendar že postavi na druge, res parlamentarne in demokratične temelje. Toda tudi vsi ti razgovori in dogovori ne kažejo nobenih stvarnih rezultatov. Navaja se, da se opozicijske, izvenparlamentarne grupacije doslej niso mogle sporazumeti niti o proceduri, niti o sami temeljni, na podlagi katerih naj bi se izvršila sprememba sedanjega stanja.

Da taka situacija olajšuje položaj vlade, je več kakor gotovo.

Mi, pristaši Jugoslovanske narodne stranke, smatramo medtem, da je glavna ovira sporazuma o izpremembi sedanjega stanja v tem, ker so vsa ta pogajanja v toliko preuranjena, kolikor ni jasno, ali bo morebitni sporazum o tej izpremembi našel odobritev pri narodu, ali bo narod poveril svoje zaupanje osebnostim ali grupacijam, ki razpravljajo o tem sporazumu in ali ter koliko imajo te grupacije že to zaupanje. Na kratko torej: Danes se še ne ve, kdo koga predstavlja in v čigavem imenu kdo govori!

Vsi se sklicujejo na narod in narodno voljo, objektivno pa vendar ni jasno, komu je narod dal svoje zaupanje.

Danes vsi priznavajo, da zadnje skupščinske volitve niso bile izraz te narodne volje po samih določilih volilnega zakona in reda, kakor tudi ne po metodah, s katerimi so bile izvršene.

Tako smo prišli do tega, da se vlada sklicuje na »narodno« voljo, čeprav sploh ni apelirala na narod, niti ni sama šla na volitve.

Jugoslovanska nacionalna stranka ni šla na volitve. G. Jevtić je šel v svojem imenu, sedaj mu pa vsi, celo tudi njegovi poslanci, oporekajo, da bi on predstavljal voljo naroda.

G. dr. Maček ni šel sam na volitve, temveč v koaliciji in s podporo drugih skupin. Zato se niti glede njega ne da jasno reči, koliko danes stvarno sam zase predstavlja.

Člani Združene opozicije bivših srbijanskih strank (gg. Davidović in Jovanović) prav tako niso šli samostojno na volitve. Nam, Jugoslovanski narodni stranki, borbašem, je bila kandidatna lista onemogočena, oziroma prepovedana.

Narodno razpoloženje in dejanska moč v narodu sta z ozirom na to dve neznaniki in je zato treba, če se že govori in razpravlja v imenu naroda, predvsem razčistiti vprašanje:

»Kdo, v čigavem imenu, s katero avtoriteto in s kakšnim jam-

stvom, da bo narod res odobril dane obljube, ki jih je pa seveda treba izpolniti — vodi ta pogajanja in sporazume?!«

Vse opozicijske skupine, dobro čuteč gornje, zato naglašajo zahtevo, da se konzultira narod na novih svobodnih volitvah s tajno glasovalno pravico, na katerih naj bi nastopile vse politične skupine z jasnim in določenim programom, da jih narod lahko oceni in se nato opredeli po svoji svobodni volji. Vsi so si edini v tem, pa tudi mi borbaši smo dosledno zahtevali in še vedno zahtevamo te nove svobodne volitve že takoj iz za petomajskih volitev leta 1935.

Torej v tem taktičnem političnem vprašanju se vsi strinjamo, in če se res strinjamo, da je to iskrena zahteva vseh demokratičnih opozicijskih skupin — potem je treba poiskati in najti poti in način, da se te opozicijske skupine dogovorijo le še o sredstvih, s katerimi se bo prisilila današnja vlada, da ustreže splošni narodni zahtevi.

Treba se je dogovoriti o potih in načinu, kako naj se ta narodna zahteva razjasni in sporoči tudi gospodom kraljevim namestnikom v obliki, ki ne dopušča o njej nobenega dvoma, da je treba s to voljo že iz državnih in narodnih interesov brezpogojno in neodložljivo računati.

Zato predlagam, da se glede dogovora o tej nesporni in složni volji vseh opozicijskih skupin čimprej vpostavi nujni stik med šefi posameznih strank, ki naj doženejo in določijo metode, s katerimi naj bi se dosegel prvi predpogoj vsakega zdravega političnega razvoja v cilju pravega parlamentarizma in demokracije v naši državi.

V Dolnji Stubici, julija 1936.

Dr. STJEPAN BAČIĆ,
podpredsednik Jugoslovanske
narodne stranke.Svobodne volitve
in tajno glasovanje

Narod predvsem zahteva to dvoje že pri letošnjih
jesenskih občinskih volitvah in vsenarodni zahtevi
se mora brezpogojno ugoditi!

Le kratka doba nas še loči od dneva, ko se morajo v skladu z zakonitimi predpisi in določbami tudi v dravski banovini izvršiti občinske volitve. Po odkritem in nepristranskem prepričanju slehernega poštenjaka je napočil res že skrajni čas, da se za vedno konča sramotna doba imenovanih občinskih županov in odbornikov, in to tembolj, ko se je vendar v vsakdanji praksi nazorno pokazalo, da so se morali ti župani prav pogosto menjavati v najkrajših razdobjih zgolj zato, ker so bili postavljeni na svoje odgovorno me-

sto kot zaupniki in zvesti nosilci dotedanega režima.

Iz izkušenj smo se naučili, da so pa mnogokrat eni in isti imenovani župani enako zvesto in uslužno hlapčevali zdaj temu, zdaj onemu narodnega poslancu ali politiku ali pa morda celo samo uradniku, ne da bi pri tem kakorkoli upoštevali poreče narodne potrebe in težave. Zato smo si z vsem narodom vred edini v tem, da je res zadnji čas, da se za vekomaj zaključijo nevzdržna in splošno škodljiva doba imenovanih županov in drugih nosilcev

občinskih samouprav, ker ta imenovanja niso rodila nobenih drugih sadov, kakor zgolj nesrečo, nezakonitosti, trpljenje, jezo, sramoto in obilo posmehovanja na račun resnosti upravnega poslovanja.

Vse javnosti je znano, da mi borbaši, oziroma naša Jugoslovanska narodna stranka že nad tri leta z vsa odločnostjo neizprosno zahtevamo svobodne, tajne volitve in pravo, resnično samoupravo naših občin. Vsi dosedanji režimi so se z vsemi silami otepalih naših neomajnih zahtev in napadov, ker so se dobro zavedali, da bodo v trenutku, ko si bo narod res povsem svobodno volil in izvolil svoje predstavnike v svojih temeljnih, najožjih samoupravah, v svojih občinah, vsi njihovi temni, dvomljivi računi za vekomaj prečrtani in uničeni.

Ne smemo pa pozabiti pri tem predvsem poudariti tega-le: Borbaši zahtevamo tudi ob tej priložnosti, da se morajo občinske volitve izvesti kar najresneje in da se morajo pri izvedbi občinskih volitev odstraniti vse one vplivne osebnosti, ki po obstoječih jugoslovanskih državnih zakonih nimajo nobene pravice vmešavati se v politično borbo in strankarsko življenje. Borbaši zahtevamo absolutno svobodne volitve tudi brez slehernega vpliva policijskih uradnikov in uslužbencev, kakor to točno in nedvoumno določa paragraf 118. zakona o notranji državni upravi.

Dalje zahtevamo borbaši, da se že pri letošnjih občinskih volitvah uvede zopet edino pošteno in človeškega dostojanstva vredni sistem tajnega glasovanja. V tem pogledu ne sme, niti ne more biti nobenih izgledov! Javno glasovanje je javen škandal v političnem oziru. Javno glasovanje ni nič drugega, kakor sirovi, nečloveški in prav valpetski bič nad glavami ponižanih, teptanih volilcev. Javno glasovanje je sramotna javna kontrola nad najsvetejšo državljsko pravico slehernega volilca.

Zato borbaši brezpogojno zahtevamo tajno glasovanje! Vsak, tudi najneomikanejši volilec iz najzapuščenejših zaselkov mora imeti možnost, da se posluži svoje zakonite pravice in da odda svoj glas povsem po lastni volji in po lastni uvidevnosti. Tajno glasovanje zahtevamo zato, da se prepreči sleherna javna kontrola nad kmetom, ker čemu naj mu vendar bo volilna pravica, če se je pa ne more poslužiti tako, kakor sam hoče in spoznava za edino pravilno. Le s tajnim glasovanjem se da onemogočiti vsak teror s te ali z one strani, le po tajnem glasovalnem postopku lahko vsak volilec izrazi svojo res svobodno voljo po lastnem prepričanju in brez vsakega strahu!

Tajno glasovanje je temeljna, najsvetejša pravica vsakega državljanja v naši državi. Zato borbaši zahtevamo tajne volitve, ker hočemo, da bodi ona volilna pravica, ki je zajamčena v ustavi, v resnici tudi dovoljena slehernemu volilecu v Jugoslaviji.

Le s tajnimi volitvami more narod izreči svojo sodbo o vsem, kar se tiče njegovega življenja, res svobodno. Saj se ne ponasamo pred živalimi z imenom človek in s svobodno dušo ter zdravim ra-

zumom zato, da klonimo pred raznimi zločinskimi elementi in političnimi koristolovci oziroma teroristi, po katerih zapovedi moramo voliti tako, kakor hočejo oni in ne tako, kakor nam narekujejo lastna zdrava pamet in pošteno srce.

Zato, ker zahtevamo, da vsak brez izjeme sveto spoštuje svete narodne pravice in svoboščine, prav zato tudi zahtevamo tajne volitve, ki so ena izmed najosnovnejših narodnih pravic.

Mi borbaši, organizirani v vsenarodni Jugoslovanski narodni stranki, zahtevamo in z nami vred pričakuje to tudi ves narod, da se že v prihodnjih dneh čimprej izpremeni dosedanji volilni zakon in se nemudoma zopet uvede tajni glasovalni postopek že pri letošnjih jesenskih občinskih volitvah. Če se narodu že dan za dnem neprestano govoriči in pridiguje o demokratičnih načelih in parlamentarnem življenju, se mu mora nedvoumno brez vsakega odlašanja takoj dati pravica tajnega glasovanja ob najstrožjem spoštovanju in upoštevanju paragrafa 118. zakona o notranji državni upravi.

Prav nič več ne bomo trpeli v tem pogledu kakršnihkoli zavlačevanj in izgovorov, češ da je za tajne volitve še prezgodaj, da je položaj pretežak in prenevaren, da bi bilo umestnejše postopno uvajanje širokih narodnih pravic in svoboščin itd., itd. Takih izgovorov bi se posluževali vsi režimi, postavljeni brez volje in odobrenja naroda, na vekov veke, dokler bi še utegnili solnce in mesec ob-

sevati to ubogo, brezpravno zemljo.

Če so oni, ki upravljajo in vodijo našo državo, res tudi v srcu in ne le na jeziku za polno svobodo in demokracijo, potem naj to tudi dokažejo z dejanji in ne več samo s puhlimi izjavami v uradnih komunikacijah ali v vinskih zdravcih na dragih banketih. S svojo energično zahtevo po svobodnih in tajnih volitvah izvaja mo borbaši le svoj program, kakor smo si ga postavili že v samem začetku, ker to zahtevajo interesi naroda in države; kar pa zahteva narod, to je tudi edino prav in Bogu všeč.

Samo oni, ki se bojé narodove sodbe in narodove svobodne besede, samo oni se boré proti svobodnim, tajnim volitvam. Kljub vsem svojim naporom pa ne bodo ušli svoji zasluženi usodi. To naj imajo noč in dan pred očmi! Kdor ni ničesar zakrivil, se tudi nima ničesar bati!

Borbaši pa, ki smo odkriti in prisrčni prijatelji naroda in resnični zagovorniki ter branilci njegovih svetih pravic in svoboščin, se naroda in njegove svobodne, odločne besede prav nič ne bojimo, temveč se je le iskreno veselimo, zavedajoč se, da nas je narod pravilno razumel in se zato tudi zbral pod našimi prapori in na našem programu. Zato dvigamo še ponovno ves svoj glas v temeljni narodni zahtevi:

»Dajte nam takoj svobodne občinske volitve po tajnem glasovalnem postopku!«

Narod zahteva to in narodu se to mora dati!

Naročnino nakažite na: »Edinost«

Glasilu Jugoslovanske narodne stranke
LJUBLJANA

Čekovni račun štev. 12042

ki zavzemajo najuglednejše položaje v obnovljeni Jugoslovanski NACIONALNI stranki.

Borbaši pa smo se zbrali in organizirali v stalni, neprekinjeni borbi proti nasprotnikom naroda. Naš pokret se je naglo širil, naše vrste so postajale gostejše, in strnjenejšje, naši člani so pa naravnost jekleneli. In ko smo tako postali močna politična organizacija, v katero je vstopalo vse, kar je prežeto z ljubeznijo do kralja, države in naroda, v kateri so se zbrali ljudje, obče znani in spoštovani zaradi svojega iskrenega patriotizma in pristnega nacionalizma, ki pa s temi vrlinami niso hoteli trgovati in krmariti, torej organizacija, v kateri je organizirano vse, kar pošteno misli in dela, ter vse, kar je pripravljeno žrtvovati se za polne narodne svoboščine in narodno blagostanje, — takrat so se redki posamezniki polakomnili iz svojih osebnih sebičnih interesov raznih položajev in blagostanja, pa so skušali našo stranko izpeljati v njene ravne idealistične poti v naročje prej naštetih narodnih krvnikov in rabljev, narodnih izmečkov, krvoesov in pijavk.

In vsi ti, zaradi katerih je naša Jugoslovanska NARODNA stranka baš nastala, so se dobro zavedali, kakšno je borbaško razpoloženje napram njim in da Borbaši nikdar ne bodo pristali na kako sodelovanje z njimi. Ti ljudje, navajeni podtikanja, sleparij in intrig, so se poslužili le sebe vred-

nih in dostojnih metod z namenom, da ustvarijo razdor v borbaških vrstah. Pa so se kaj naglo bridko prevarili. Borbaši, ki vodijo svojo borbo vedno odkrito brez vsakih zakulisnosti, so takoj razkrili te peklenke načrte svojih nasprotnikov in vsi kakor en mož nastopili proti vsem onim, ki so jih hoteli zapeljati v ta hudčev ris. V tej borbi smo izgubili starega tovariša, toda interes stranke je to žrtev brezpogojno zahteval.

Borbaši nikdar ne morejo sodelovati z ljudmi, ki smatrajo narod za nezrel za politične svoboščine in ki želijo, da na lahek način obogatijo, si zidajo palače in uživajo pretirano blagostanje na račun krvavega narodovega znoja.

Borbaši bomo nadaljevali še vedno svojo borbo z isto silo in istim elanom, kakor doslej, za ustvaritev in uresničenje borbaškega programa, ker smo prepričani, da more le ta program ustvariti srečo in zadovoljstvo med narodom. In ko je narod zadovoljen, potem je tudi država čvrsta in močna.

Borbaši kot iskreni patriotje in veliki nacionalisti to tudi želimo. S svojim dosedanjim delom smo že postali stebel države; zato naj vsi oni, ki iskreno želé narodu pomagati in državo izvleči iz današnjih težkih razmer, stopijo pod naše borbaške prapore in se z nami skupaj boré za vsenarodne najsvetejše ideale in najsvetejše pravice.

Ogenj in voda sta nezdružljiva ...

Kratek odgovor vsem in vsakomur, zakaj nočemo sodelovanja z Jugoslovansko NACIONALNO stranko

Naša Jugoslovanska narodna stranka je bila ustanovljena dne 1. maja 1933., v času najtemnejše reakcije takratne vladajoče JRKD stranke, ki se je še istega leta prelevila v Jugoslovansko NACIONALNO STRANKO (JNS).

Zaradi krivičnosti in nezakonitosti, ki jih je ta stranka vršila vsepovsod, zaradi samovoljnosti, ki se je izražala na vsakem koraku, zaradi množičnih aretacij, mučenj, pretepanj in preganjanj, katerim so se izpostavljali vsi oni, ki so se usojali protestirati proti takim postopanjem takratnih oblastnikov zaradi ogromnih korupcijskih afer, o katerih se je takrat pisalo in v narodni skupščini govorilo, — zaradi vsega tega zla, mračnjaštva in umazanije se je ustanovila Jugoslovanska NARODNA stranka in so se pričeli na njenem programu in pod njenimi borbaškimi prapori organizirati odločni Borbaši, ki so si zadali sveto nalogo, da pomagajo trpečemu narodu, da zdrobé težke okove in da tako pomagajo svojemu narodu, da zopet dvigne mučeniško glavo in končno zopet svobodno diha pod svojim svobodnim jugoslovanskim nebom.

V tej prvi in najtežji dobi ustanavljanja naše stranke so preživeli prvi pristaši — prvi Borbaši najbolj črne dni zaradi svojega iskrenega dela na širjenju našega narodnega programa. Borbaše so zapirali brez vsakih vzrokov, kaznovali so jih s teškimi globami, preganjali so jih iz njihovih rojstnih krajev; vendar vsa ta grozodejstva niso ovirala naših iskrenih narodnihorcev, da ne bi nadaljevali svoje pravične borbe. Vlade so se menjavale; za g. Srškićem je prišel g. Uzunović, za njim g. Jevtić, vsi trije pa so se posluževali vedno iste ministrske garniture, vedno istih sodelavcev na ministrskih stolčkih, vedno istih politikov, oziroma politikanov, ki so imeli vedno vsi brez razlike en in edini cilj: obdržati se za vsako ceno na oblasti! In v dosego tega namena niso izbirali ne sredstev ne ljudi. To grozno stanje je trajalo polna tri leta.

Vsi ti ljudje, razkropljeni in razkrinkani, so se sedaj zopet zbrali v politično zaključeno družbo JNS in vsestransko iščejo načina in možnosti, kako bi mogli priti do sodelovanja z nami Borbaši. Sprememba njihovega šefa stranke pa nikakor ne more spreminiti našega mnenja in sodbe o njih. Oni so ostali isti stari grešniki, kakor so bili. Ne najdete pod božjim solncem Borbaša, ki bi sodeloval s kakim Ilijo Mihajlovićem, Velizarjem Jankovićem, Dragutinom Kojićem, Veljo Popovićem, Boškom Jevtićem in kakor se še imenujejo ti znameniti velmožje, njim enaki in sorodni,

O izključitvi g. Miloša Dragovića

Objavljamo v informacijo našemu članstvu in javnosti članek g. Andre Popovića iz Beograda, ki je izšel v zadnji številki »Borbe«

Splošno znano je, da je, če se izključuje iz stranke povsem navaden član, to zelo neprijetno vsem in najbolj onim, ki morajo izreči to najvišjo kazen; zato je razumljivo, koliko težje je bilo to, ko se je šlo za člana Izvršnega in Glavnega odbora ter poleg tega še celo za tajnika stranke in priljubljenega tovariša, kakršen je bil Miloš Dragović — toda interesi stranke moraja biti vsakomur svetinja, in sicer toliko večja, kolikor se kdo nahaja na vidnejšem, odgovornejšem položaju in kolikor zavedneje, grje se pregreši proti njim. Dotičnik mora računati, da ga bo pokosil meč strankine discipline in to tem prej, na čim večjem in odgovornejšem položaju v stranki stoji.

Miloš Dragović, rodni brat senatorja in tajnika Jugoslovanske NACIONALNE stranke Milutina Dragovića, s katerim živi v najboljših bratovskih odnosih in od katerega je tudi gmotno močno odvisen, je sklenil samovoljno

in brez ozira na vodstvo stranke, ne le da vstopi v takozvano »nacionalna fronta«, temveč da tudi povleče s seboj vse svoje prijatelje iz borbaške stranke, če se mu že ne bi posrečilo, da našene tja samega šefa in vodstvo stranke. Da izvede ta svoj načrt, je delal tajno in za hrbotom tako predsednika, kakor tudi vodstva stranke in je posamezno nagovarjal svoje prijatelje, naj se tudi oni opredelijo za »nacionalno fronto«. Da je Miloš Dragović na svojo pest, ne da bi o tem govoril s komurkoli iz vodstva stranke, zamislil in vodil samolastno in za stranko škodljivo politiko, se je dokazalo na štiri ure trajajoči seji Izvršnega odbora stranke v Beogradu z nepobitnimi dejstvi.

Z naknadnimi izjavami v beograjskih listih je Miloš Dragović dokazal, da je bila njegova ideologija le na jeziku, in da v svojem srcu ni imel niti iskre ljubezni za Narodno stranko, kateri je še do nedavna pripadal in v ka-

Korupcijonistom vešala!

teri je užival tako častno mesto in vse simpatije. S temi izjavami je sam sebe še bolj obtožil, nam, njegovim najboljšim tovarišem in prijateljem, ki smo s težkim srcem sprejeli sklep o njegovi izključitvi, pa je storil s tem veliko olajšanje, ker je sedaj jasno vsakomur, da bi res pravi, iskreni Borbaš ne mogel nikdar tako brezobzirno napadati šefa stranke, katere uspeh mu je res pri srcu, in ne človeka, s katerim je v strankarsko-politični borbi skoraj 4 leta delil dobro in slabo. Kaj takega g. Hodjera niti kot človek, niti kot strankarski tovariš in niti kot šef stranke z ničemer ni zaslužil.

Vsa krivda g. Hodjera je v tem, da trdovratno in odločno vztraja na doslednem izvrševanju borbaškega programa in ker je prav tako nepomirljiv nasprotnik vstopa borbašev v »nacionalno fronto«. Ali pa mu je mogoče to šteti v greh, ko se vendar ve, kdo in kakšni so ljudje, ki tvorijo v glavnem vodstvo Nacionalne stranke.

S kakšnim obrazom bi mi mogli stopiti jutri pred vse poštene borbaše, če bi šli za Dragovićem in hinavsko hvalili one, ki nosijo na svojih plečih tolikšne grehe?! Zakaj imamo vendar v svojem programu določen dvig morale v narodu s pomočjo najstrožjega zakona proti korupciji s smrtno kaznijo na vešalih, če bi se pa pri tem družili z najzrelejšimi kandidati za nje?!

V svojem obupnem položaju se Miloš Dragović sedaj poslužuje tudi vseh nedovoljenih sredstev, iznašajoč najpodlejše laži, ko pravi, da Hodjera ni nihče vabil k sodelovanju, ko pa je dokazano, da je potem, ko Hodjera ni mogel pripraviti k temu koraku, svetoval osebnemu meni, naj grem z njim na pogajanja z izvestnimi osebami iz vodstva Nacionalne stranke.

Enako je z očitkom, češ da je g. Hodjera zapovedal nošnje modrih srajc, ko pa je jasno na dlani, da so borbaši pričeli spontano brez vsake odredbe nositi modre srajce in je ravno g. Dragović sam med prvimi oblekel in nosil modro srajco ter v njej prepotoval po shodih vso Vojvodino in Banat ter se pojavil v njej tudi na velikem lanskem beograjskem shodu. Pravtako nesmiselna je obtožba, ko 14. julija označuje g. Hodjero kot šefa stranke skrajne leve, tri dni pozneje ga pa zopet žigosa kot fašista.

Nič manj jalo, a ni trditev, da je bil Dragičević izključen le zaradi svojega odpora proti nošnji modrih srajc in zaradi svojega protifašističnega stališča, češ da se je zaradi tega sprl z vodstvom železničarjev 1. avgusta. V resnici pa je nastal takrat malenkosten spor le zato, ker neki član Glavnega odbora ni mogel s svojim avtomobilom odpeljati Dragovića na neki kraj, kakor je Dragović zahteval.

Dragovićeva izjava, da bo še nadalje deloval v borbaških organizacijah in v duhu borbaškega programa, je razumljiva, samo pozabil je dodati, da bo to njegovo delo usmerjeno na to, da ruši avtoriteto in ugled šefa ter vodstva stranke in da skuša prepeljati borbaško armado v Nacionalno stranko, za čigar račun, pa ve on sam najbolje.

S kakšnimi sredstvi se vodi ta borba proti Narodni stranki, naj bo dokaz objava nekega falzificiranega strankinega odbora v Beogradu, ki sploh nikdar obstojal ni, kakor tudi to, da je ta »odbor« podpisal pod svojo izjavo razne naše člane brez njihove vednosti, kakor da so podpisali sami lastnorčno.

Vsi znaki pa kažejo, da leži za vsem tem skrita dobro preračunana akcija naših nasprotnikov in sovražnikov, ki bi radi na ta način ustvarili zmešnjavo v borbaških vrstah, ker se zavedajo, da so jim prav Borbaši kot sijajno organizirana stranka najnevarnejši pri občinskih volitvah.

Morda pa tiči bistvo vsega le v megalomaniji našega bivšega tovariša Miloša, ki bi rad postal šef stranke, v čemer ga vzdržujejo očitveno prvaki Jugoslovanske nacionalne stranke, ko trdijo v neki javni izjavi, da se bo Hodjera kmalu prepričal, da znaten del Borbašev ne stoji več za njim.

Miloš Dragović je bil sojen in obsojen, toda ne od g. Hodjera, temveč od Izvršnega odbora stran-

ke, na čigar seji je bilo od 18 navzočih 14 članov. Imena članov Izvršnega odbora so jasno jamstvo za vsakogar, da v tem sklepu ni moglo biti nobene pristranosti, temveč je bil sprejet šele potem, ko je bil Dragović zaslišan po vseh točkah obtožbe in to na seji, ki je trajala 4 ure. Okoliščina, da je na koncu spoznal tudi Miloš sam teže svojih grehov in podal ostavko, dokazuje vso težo in resnost razpravljanja njegove krivde.

Interesi stranke so zahtevali brezpogojno tako obsodbo, ki je bila izrečena s težkim srcem, vendar po vesti, po dolžnosti in po statutih. Sicer pa mora računati prav vsak, bodisi šef stranke, njen funkcionar ali pa navaden njen član s tem, da ga bo posekal meč strankine discipline v trenutku, ko se dožene njegovo delo proti strankinim interesom, ker to pri Borbaših niti ni bil prvi primer, niti ne bo zadnji v brezkompromisni borbi za dosego ustvaritve svojih političnih idealov in svojega strankinega programa v službi kralja, naroda in domovine.

Pomen občinskih volitev in naše organizacije

Pravilno razumevanje velikega pomena bodočih občinskih volitev in našega pravega nastopa nas bo po najkrajši poti privedlo k popolni borbaški zmagi

O pomenu občinskih volitev samih smo že ponovno pisali; ob tej priložnosti hočemo naglasiti tudi pomen teh volitev za naše strankine, borbaške organizacije.

Občinska samouprava je temelj zdrave politike v vsaki državi, toda le v tem primeru, če pripadajo ljudje, ki stojijo na čelu občinskih samouprav, takemu programu in taki stranki, ki deluje v vseh smereh in ki svoj program sprova skozi vsa politična telesa. Z drugimi besedami povedano: Poedina dobra kmetska občina ne more spremeniti političnega položaja svojih prebivalcev, če je pa povsem osamljena v parlamentu, v senatu in seveda tudi vladi. Dobra občinska uprava v neki vasi pomeni isto, kar pravi narod v svojem starem pregovoru: Ena lastovka še ne napravi pomladi! To poudarjamo zato, ker je pogosto v tej ali oni vasi slišati, da bo izvoljen za predsednika občine ali župana nekdo, ki je dober človek, ki je v dobrem razmerju z vsemi strankami in ki more ščititi vaše interese. Na prvi pogled izgleda tak kandidat res kot dober, toda prav on je tista posamezna lastovka, ki ne more ničesar storiti, ker ne bo vprašanje državne politike prav nič odvisno od njega samega. Če bodo višje oblasti odredile in zapovedale kuluk, eksekucijo, visoke davke, mestne trošarine in užitnine ter še marsikaj drugega, se ta župan temu ne bo mogel izogniti, niti ne bo mogel zaščititi svojih volilcev, ker je pač samo dober človek in je priznan le v delokrogu svoje občine, dočim v državni politiki ne pomeni ničesar.

Narod je zadovoljen ali nezadovoljen zaradi splošne politike in

nikakor ne baš zaradi svojega vaškega župana; in prav zato mora vsak svoje državljanske pravice uporabljati tako, da vpliva s svoje strani na vodstvo splošne državne politike. Nevtralne, gospodarske ali katerekoli druge take liste pri občinskih, pa tudi poslanskih volitvah ne pomenijo ničesar drugega, kakor zgolj — abstinenco, se pravi puščati državno politiko prosto po vodi, pa naj vozi, kdor že vozi. In tisti, ki se ne zanima za državno politiko, pozneje tudi nima nobene pravice do kritiziranja, ko občuti, kako ga prav ona tolče po njegovem lastnem hrbišču.

Državno politiko, od katere je odvisen vsak posameznik, vodijo programi in ljudje. In zato je treba imeti tudi tedaj, ko gre le za občinske volitve, pred očmi vedno PROGRAM IN OSEBE, to je ljudi, ki predstavljajo ta program in ki se bodo tudi iskreno borili zanj. Vsak program pa more zavladati v državi po svojih borbah le v tem primeru, če zmaga v večini občin in če pokaže svoje volilce v vseh občinah, brez ozira na to, da njegovi volilci v nekaterih občinah niso izvojevali popolne zmage. Program, ki tako zmaga v državi pri občinskih volitvah, bo odnesel zmago tudi pri volitvah banovinskih svetnikov, narodnih poslancev in senatorjev in končno naravno tudi pri sestavi vlade. In šele tedaj se more ta program pričeti ustvarjati in izpolnjevati ter prinašati koristi svojim volilcem in svojemu narodu.

IN PRAV ZATO SO BORBAŠI SKLENILI, DA NASTOPIJO PRI BODOČIH OBČINSKIH VOLITVAH Z LASTNIMI, ČISTO BORBAŠKIMI LISTAMI. Ni treba, da bi morali Borbaši zmagati prav v vsaki občini; pač pa bodo tedaj, če nastopijo pri volitvah sami, zmagali v večini občin, pri tem pa v vsaki občini pokazali svoje glasove, kar prav za prav pomeni splošno — ZMAGO.

To važnost samostojnega nastopa pri občinskih volitvah mora

dobro razumeti vsak borbaš, ki mora obenem energično zastopati to stališče in se z vsemi silami truditi za postavitev samostojne liste in njeno zmago. Kompromisarska zmaga ni zmaga, temveč beg pred porazom. Kompromisarstva se poslužujejo one stranke, ki so majčkene in slabotne, dočim smo Borbaši velika in močna stranka. Ni v naši državi več nobene vasi, v kateri ne bi bilo Borbaša, čeprav marsikje še nimamo krajevnih organizacij, ki jih je pa treba povsod ustvarjati in ustanavljati, ker brez njih ne more biti pravih uspehov. Zaman je kak narod bojeviti in hraber, če pa nima močne vojaške organizacije in zato tudi ne vojnih uspehov. Razbite sile je lahko uničevati.

Vsaka borbaška organizacija se mora zavedati, da bo pri teh občinskih volitvah važno: prvič, da se pokaže borbaška organizacija in da tudi pokaže svojo številčno moč, in drugič, da se v vsaki vasi pri volitvah čim uspešneje uveljavi. Prva točka pomeni uspeh v državi, USPEH PROGRAMA, druga pa USPEH NA VASI IN V DRŽAVI. Kakor smo že zgoraj omenili, nam ne bo nič pomagal samo uspeh v vasi, če ne bo tudi uspeha v državi, uspeh v državi pa bo pomenil skorajšnji uspeh tudi v vasi.

Zato je potrebno, da se v vsaki občini postavi čisto borbaška volilna lista in njen predstavnik naj bo dober, preizkušen borbaš. SAMO NOSILCI PROGRAMA BODO TUDI MOGLI PROGRAM OŽIVOTVORITI!

Važnost in pomen borbaške zmage pri bodočih občinskih volitvah sta v tem, da stojimo še pred drugimi političnimi volitvami: pred banovinskimi, parlamentarnimi in senatorskimi. V poldrugem letu dospel zakoniti rok za volitve dela senata. Čeprav Borbaši smatramo, da je senat naši državi poleg narodne skupščine nepotreben, moramo zakon o volitvah senatorjev, dokler še traja, spoštovati in se ga posluževati za sprovanje svojega programa. Kakor je znano, volijo senatorje v glavnem župani in je zato tudi s te strani zelo važno, da pridejo na županska mesta Borbaši in dobimo s tem jamstvo za uspeh pri senatorskih volitvah.

Pomen teh občinskih volitev za naše borbaške organizacije ni majhen; zato se morajo vse organizacije lotiti dela z vsemi silami, da pridemo do čim močnejšega izraza in čim popolnejšega uspeha. Naše skoraj štiritletno delo ne sme biti zaman. Prav noben Borbaš ne sme sedeti prekrižanih rok ob strani in nihče se ne sme zadovoljiti s tem, da se imenuje Borbaša, temveč mora vsak storiti čim več, ker skupni uspeh zahteva skupno delo.

Oni prijatelji pa, ki z nami simpatizirajo in ki pričakujejo, da jim borbaški program prinese izboljšanje življenja, ki pa pri nas še niso organizirani, naj se zavedajo, da ni uspehov brez borbe, da prazne želje brez organizacije ne pomenijo ničesar in da je treba moško in odkrito pristopiti k organizacijam; kjer pa teh ni, jih je treba ustvariti in ustanoviti. Iz malega raste veliko. Od nekoliko agilnih Borbašev lahko kaj naglo postane vsa vas borbaška. Nihče naj ne pričakuje pomoči od drugega, temveč naj vsak dela tako, kakor da je uspeh v vsej državi odvisen zgolj od njega samega. Borbaška moč leži baš v tem, ker nastopa eden za vse, a vsi za enega. Nihče naj ne reče: »V moji vasi ni dovolj Borbašev«, če pa je v Jugoslaviji toliko pokrajin in krajev, kjer so vsi prebivalci po vrsti le Borbaši; zato postane tudi v tej vasi lahko vsaj polovica ljudi Borbašev, pri čemur pa se je stvari treba seveda lotiti svojstveno in od srca, pa sta uspeh in zmaga neizbežna.

Borbaška deviza je: Samo pogumno in vedno naprej! Tako so delali Borbaši doslej in so vedno sijajno uspevali, tako bodo nadaljevali tudi odslej in zmaga mora priti kaj kmalu.

Pojmujte pravilno pomen teh občinskih volitev in važnost postavitev čisto borbaških list, pa pride zmaga prej, nego se je nadejamo.

Res je, da je borba za program, kakršen je borbaški, težka; toda ta program je edino zdravilo in čdina rešitev našega delovnega ljudstva. Najsibo tudi javno glasovanje, nam je vseeno. Borbaši morajo iti le naprej, morajo izvojevati sebi polno svobodo in gospodarsko blagostanje ter kaznovati krivce dosedanega zla!

Na delo, borbaši!

Premislek pred dejanjem

Nekaj iskrenih misli našega podeželskega malega človeka o občinskih volitvah

Neštetokrat smo že doživljali pri občinskih volitvah najrazličnejše »sijajne« zmage raznih političnih strank, struj in krajevnih mogetev, za katere so hodili skoraj vedno kar slepo in čisto celo z mržnjo in sovraštvom to nasprotnika v boj predvsem kmetje in delavci, kakor tudi ostali predstavniki našega malega človeka.

Končni uspeh vseh dosedanjih »sijajnih« zmag pri občinskih volitvah je bilo in ostane dejstvo, — ki ga pa vsi žal prebridko občutimo na lastni koži —, da se le redkokje najdejo take občinske uprave, ki bi iskreno, nesebično skrbele za upravo in pametno urejanje občinskega gospodarstva na temelju popolne socialne pravičnosti in nepristranske stanovske vzajemnosti in korist kmeta in vsega delovnega ljudstva.

To pa seveda ni prav nič čudnega, če pomislimo, da so se pri

občinskih volitvah, vsaj v naših krajih, navadno sestavljale kandidatne liste brez primernih gospodarskih in socialnih programov ter načrtov, temveč nasprotno v veliki večini le z ozirom na strankarsko politično pripadnost in posebne interese raznih strank in določenih oseb, ne pa po dejanskih sposobnostih, dobri volji, delazmožnosti in nesebični požrtvovalnosti kandidatov s posebnim ozirom na vsesplošne koristi občanov in njihovih samouprav.

Ker veljajo občinske volitve za vse politične stranke kot nekako poskusno štetje glasov svojih pristavev in somišljenikov in ker se naši kmetje, delavci in ostali člani nižjega sloja doslej sploh niso brigali za trezno premišljeno sestavo občinskih gospodarskih načrtov in s temi zvezanih kandidatnih list, se je seveda redno dogajalo, da so kandidatne liste po

Nobena žrtev ni prevelika za program in narod!

lastni mili volji sestavljali le »izbrani« gospodje z edinim in specialnim ozirom na svoje osebnosti ali strankarsko-gospodarske interese.

Edino in prav zato pa se je pri vseh dosedanjih volitvah malone povsod dogajalo, da resno premišljenih in bistvenim krajevnim potrebam ustrežajočih gospodarskih in socialnih programov ter za pametno občinsko gospodarstvo v posameznih občinah potrebnih načrtov v splošnem niti ni bilo.

Volilci, zlasti pa kmetje in delavci, obrtniki in mali trgovci, so se ob volitvah, mnogokrat celo do nesmiselnosti, navduševali le za to ali ono politično stranko ali osebnost, ne da bi jih pri tem vsaj malo vodila skrb za pametno in socialno-pravično občinsko gospodarstvo.

Nujna in neizogibna posledica tega postopanja je današnje, nad vse žalostno in mnogokje celo obupno stanje skrajno začetnega občinskega gospodarstva, zaradi katerega so najhujše prizadeti predvsem mali ljudje, kmetje, delavci, obrtniki, mali trgovci in pa občinski reveži.

Ugotavljajoč gornja dejstva, hoče naša Jugoslovanska narodna stranka vzbuditi med našim malim človekom, med delovnim ljudstvom, zavest, da je zanje pri občinskih volitvah najvažnejše: dober socialno-gospodarski načrt

za pravilno občinsko gospodarstvo, ki naj temelji na resnični, čisti demokraciji, na popolni svobodi, na socialni pravičnosti in vsestranski stanovski vzajemnosti z edinim ciljem, da se vsemu mamelemu življu omogoči in zagotovi na temelju svobodne zasebne lastnine, pridobljene s poštenim, smotrnim osebnim ali združenim marljivim delovanjem ter naprednim gospodarstvom, obenem pa seveda tudi z razumnim varčevanjem in socialno-pravično zakonodajo, čimprej samostojen gospodarski obstoj in čim lepši razvoj in napredek.

Kakšen pa naj bo v podrobnostih in v stvarnosti ta program in socialno-gospodarski načrt za občinsko gospodarstvo, naj vsak občan v vsaki občini sam že sedaj resno razmisli, ker kljub pestrosti in razlikam v potrebah in zahtevah posameznih občin s posebnim ozirom na krajevne specialne razmere vendar v marsikaterem pogledu obstojajo skupna stališča in podlage, ki jih je treba javno, solidarno pretehtati, iznesti in nato tudi uzakoniti. Vabimo naše čitatelje, naročnike in somišljenike, naj nam pošljejo svoje misli, sklepe in predloge, ki jih bomo z upoštevanjem resnosti in objektivne stvarnosti tudi objavljali, nakar bomo z veseljem tudi sprejemali iz vrst našega malega človeka sleherno resno presojo in sodbo o njih brez ozira na njeno ugodnost ali pa nenaklonjenost.

skrbstva za obrtniško mladino pravilno doumele in ji v znatni meri tudi nudile denarno pomoč. Dunajska delavska bolniška blagajna je med vsemi postala glavna opora te akcije. V letu 1935. je n. pr. omenjena blagajna na svoje stroške oskrbovala v počitniških domovih nič manj, kakor 75 % od dunajskih bolniških blagajin in 32 % iz vse Avstrije na počitnice poslanih vajencev in vajenk. Same avstrijske bolniške blagajne so prispevale lani 168.244 šilingov, mimo njih pa so podprli to človekoljubno akcijo še razni zavodi in uradi, dunajska mladinska pomožna akcija, dunajska občina, šolski svet obrtno-nadaljevalne šo-

le, zbornica za delavce in nameščence, uradi za brezposelne delavce, skladi, stekajoči se iz prispevkov gojencev, domovinska fronta in nižjeavstrijska deželna vlada ter razni manjši podporniki z zneskom 266.665 šilingov, ali skupno v naši veljavi nad 4 milijone 300.000 dinarjev. In to samo v enem letu; koliko je vsa akcija veljala v 13 letih svojega obstoja?!

Tudi pri nas bo treba energično načeti to življenjsko važno socialno vprašanje, ker bomo sicer upropastili ono, kar bomo najbolj potrebovali takrat, ko nam bo najtežje in ko bo sila najhujša.

Iz našega pokreta

Ženske in mladina v borbaškem pokretu

Sledč zgledu borbaških organizacij v drugih pokrajinah države, so se tudi na področju banovinskega odbora Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino pričele ustanovljati pri krajevnih organizacijah posebne ženske sekcije z lastnostjo nekakih samostojnih krajevnih pododborov. Zavedati se je namreč treba, da imajo tudi naše ženske z ozirom na svoje težke življenjske naloge, borbe in dolžnosti pravico sodelovati v našem javnem življenju, česar pa jim doslej ni hotela dati še nobena politična stranka. Šele takrat, ko je stopila v jugoslovansko politično življenje kot povsem nov, sodobnem načinu življenja odgovarjajoč vsenarodni pokret naša borbaška Jugoslovanska narodna stranka, je bila spregovorjena prva beseda o političnih pravicah in dolžnostih jugoslovanske žene. Pri ljubljanski krajevni organizaciji se že snuje ženska sekcija, ki bo kmalu naša močna opora.

Enako pa se je pričelo v našem duhu in pod našimi prapori gibati mladina, katero bomo organizirali v posebnih mladinskih organizacijah naše stranke. To organizatorno delo je že v teku in se opaža tako med delavsko, kakor tudi med intelektualno mladino živahno zanimanje za včlanjenje in sodelovanje v naših borbaških vrstah.

Zato naj se vsi, mladina in naše ženstvo, ki se resno zanimajo za naš pokret in za solidarno delo za rešitev vsega naroda iz današnjih obupnih razmer na podlagi čiste, odločnega borbaškega programa, čimprej zglasé v našem tajništvu v Ljubljani, Kolodvorska ulica 18, dvorišče ali pa v Mariboru v Cvetliški ulici 13/I, kjer bodo prejeli vsa potrebna navodila.

V borbaških vrstah je mesto tudi za borbašice in mladino! Zato vsi, ki čutite z nami in si sami hočete priboriti boljše, srečnejšo bodočnost, na plan, na delo, v borbo!

dvanajstih občinah, skoraj nič manj pridni pa so naši borbaši na desnem bregu Drave. Zlasti pa se nas z vedno večjo vneto oklepa mladina, kar je zadosten in zelo razveseljiv dokaz, da se ves narod prebuja iz onega morečega dremeža ki so ga zakrivili dosedanje režimi. Nasprotniki nam sicer še vedno poskušajo metati polena pod noge, vendar nas to prav nič ne moti, ker vemo, da se najbolje smeje tisti, ki se smeje zadnji. In zadnja, odločilna beseda bo naša!

IZ CELJA

V prvih dneh preteklega meseca se je vršil v Celju ustanovni občini zbor krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke, ki se ga je udeležilo zadovoljivo število članov in somišljenikov. Predsednik Mariborske organizacije dr. Irgolič je v jedrnatem govoru orisal zgodovino nastanka in razvoja naše stranke, nakar so se navzoči seznanili s programom in statuti stranke. Po končanih poročilih je bil izvoljen prav agilni odbor, ki nam nudi v svoji kompletni sestavi vse jamstvo za močan razvoj našega gibanja v Celju, pa ne le tu, temveč tudi v vsej bližnji in daljni okolici. Mladi celjski borbaški organizaciji želimo obilo napredka in uspehov.

Velik shod v Pakracu

Prihodnjo nedeljo 16. avgusta bo v savski banovini v starodavnem Pakracu velik banovinski shod Jugoslovanske narodne stranke, ki bo vsej širni Jugoslaviji pokazal, da so tudi na Hrvaškem in v Slavoniji borbaške vrste prav goste in borbene in pa teža nalog, ki nas čakajo že v bližnji bodočnosti, ko bo treba praktično izvajati naš program. Bratski hrvaški Borbaši iskreno vabijo slovenske Borbaše in prijatelje, da prihité v Pakrac in s svojo navzočnostjo še bolj povzdignejo razpoloženje na tem velikem borbaškem prazniku.

Slovenski Borbaši! Odzovite se bratskemu vabilu in pohitite v čim večjem številu v Pakrac. Poslužite se nedeljskih polovičnih vozovnic in sicer tako, da vzamete prvo do Zagreba, v Zagrebu pa si kupite drugo do Pakraca.

Na shodu bo govoril poleg nekaterih članov Glavnega odbora in drugih govornikov tudi sam predsednik stranke g. Hodjera. Po shodu bo v Pakracu banovinska seja strankinega odbora za savsko banovino.

VELIČASTEN SHOD V NOVEM SADU

V nedeljo 2. avgusta se je vršil v Novem Sadu velik banovinski shod Jugoslovanske narodne stranke, ki se ga je udeležilo nad 10.000 organiziranih članov in mnogo drugega občinstva, ki simpatizira z našim pokretom. Kljub oviram, ki so jih po nalogu naših političnih nasprotnikov izvajali javni organi, se je vršil shod v znamenju jeklene borbaške discipline točno po sporedu brez strahu in oklevanja. Glavni govornik je bil sam predsednik stranke g. Svetislav Hodjera, ki so ga tako zborovalci, kakor tudi novosadsko meščanstvo povsod, kjer se je le pokazal, pozdravljali s takim prekipajočim navdušenjem, kakor še nikdar nobenega politika in narodnega voditelja. Sijajni novosadski shod je vnovič jasno dokazal, da je Jugoslovanska narodna stranka absoluten gospodar narodnih množic v jugoslovanski žitnici Bački in Banatu ter da je vsa Vojvodina malone stoodstotno zbrana pod borbaškimi prapori.

Važno poglavje iz mladinskega skrbstva

je nujna potreba vajenskih počitniških domov, ker tudi delovna mladina ima pravico do zdravja, solnca in zraka

Preteklih dvoje desetletij je prineslo v socialnem, zlasti pa v mladinskem skrbstvu mnogo izboljšanj in modernih dobrin »prosvitljenega« dvajsetega stoletja. Med te spadajo mimo drugih v znatni meri tudi raznovrstni počitniški domovi, ki nedvomno prav koristno in izdatno služijo svojemu vzvišenemu človekoljubnemu namenu. V zadnjem času smo čitali o gradnji in otvarjanju cele vrste novih počitniških domov za bolešno in okrepčilo potrebno mladino, kar služi vsem institucijam in organizacijam, ki se trudijo in žrtvujejo v ta blagi namen, v čast in narodu vobče v trajno korist.

Nekaj pa pri vsem tem lepem redu in zadovoljstvu ni v redu. Vsa javnost skrajno brezbržno pozablja na ene izmed najpotrebnejših in to so od celoletnega dela in učenja izmučena mlada telesa našega obrtniškega naraščaja, naših vajencev in vajenk, teh bodočih pretežnih nosilcev državnih in samoupravnih javnih bremen, teh bodočih družinskih glavarjev, teh bodočih vzgojiteljev novih delovnih generacij in čvrstih branilcev domovine na zunaj in znotraj.

Pri nas stoji to važno, že res skoraj kričeče vprašanje še vedno na mrtvi točki, na brezizrazni in neopravičljivi ničli. Ozirno se le nekoliko po ostalem »civiliziranem« svetu in en sam skromen, hipen pogled v najbližjo sosesčino bo za vso našo prizadeto javnost dovolj zgovoren.

V ministrstvu za socialno politiko na Dunaju obstoja posebna vajenska skrbstvena akcija, ki vzdržuje za obrtniški naraščaj 6 počitniških domov z 1700 posteljami. Že v avgustu leta 1918. so

bili poslani prvi vajenci v Mährisch-Trübau in sicer 1087 gojencev s 29.417 oskrbnimi dnevi. Vsa leta od 1918. do 1935. pa je bilo poslanih v omenjene vajenske počitniške domove 133.697 vajencev s 3.463.326 oskrbnimi dnevi. Samo z Dunaja je bilo poslanih v tej dobi na počitnice 68.828 vajencev in 44.104 vajenke, skupno torej 112.932 obrtniških naraščajnikov. V letu 1928. so od vseh, na Dunaju se učelih vajencev in vajenk poslani v počitniške domove na oddih in okrepčilo nad 25 %.

Oglejmo si samo mimogrede ureditev in lego teh šestih vzornih vajenskih počitniških domov v Avstriji: Kopališče Fischau ob šneberski železnici, ležeče 326 m v nadmorski višini, ima 520 postelj, dom v Grödingu pri Solnogradu, 453 m nadmorske višine, ima 360 postelj, Gabelsburg na Kampu, 252 m nad morjem, razpolaga z 80 posteljami. Vsi ti trije domovi so za dečke. Za oddih in okrepitev vajenk pa služijo počitniški dom v Brucku na Leithi, ležeč nadmorsko 158 m, z 250 posteljami, dom v Wieselburgu na Erlaufi v nadmorski višini 273 m s 400 posteljami in grad Atzenbrugg višini 18 m z 90 posteljami.

Vajenska skrbstvena akcija v sosedni Avstriji se je porodila v težki vojni in povojni dobi. Prehranjevanje in najnujnejši življenjski pogoji obrtnega naraščaja so bili najresneje ogroženi, s tem pa seveda tudi bodočnost vsega delavskega stanu. Tu je skušala najprej pomagati država s tem, da je postavila počitniške domove in dajala manjše denarne podpore. Nadaljnjo skrb in žrtvovanje so nato prevzele nase v pretežni večini bolniške blagajne, ki so misel

Po daljšem odmoru se je v nedeljo 2. t. m. vršila v Ljubljani redna seja banovinskega odbora Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino pod predsedstvom g. dr. Potokarja. Seja je bila prav dobro obiskana in je s tem ter z vsem svojim potekom pokazala, da je tudi v Sloveniji znova vzplamtelo in živo zagorelo borbaško pravo delo in življenje, ki bo kmalu kot mogočino kres razsvetlilo in objelo sleherno vas širom naše ožje domovine.

V nad 3 ure trajajoči razpravi, ki so se je izmenično udeleževali nad vse stvarno vsi navzočni delegati, je bila sprejeta cela vrsta važnih sklepov, zlasti glede našega nastopa pri bližnjih občinskih volitvah, kar pa bomo vsem v pošte prihajajočim našim čitateljem na deželi sporočili v kratkem pismeno.

Vabimo vse pristaše in somišljenike, da se v slehernem primeru, ko potrebujejo nasvet ali pojasnilo v kakršnikoli zadevi, obračajo osebno ali pismeno na strankino pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica 18, dvorišče, oziroma v Mariboru v Cvetlični ulici 13/I.

V raznih krajih Slovenije so naši organizatorji in zaupniki pridno na delu, ki kaže že v samem začetku vidne, nad vse razveseljive rezultate. Že v bližnji bodočnosti bomo imeli v raznih večjih krajih bivše ljubljanske, kakor tudi mariborske oblasti večje število sestankov in ustanov-

nih občinskih zborov krajevnih organizacij.

Naprej Borbaši!

MARIBOR

Mestna organizacija Jugoslovanske narodne stranke v Mariboru je imela pred dnevi svoj redni letni občni zbor v prostorih hotela »Novi svet« v Jurčičevi ulici ob prav lepi udeležbi članstva. Po poročilih posameznih funkcionarjev, ki so bila zelo stvarna in izčrpna, so se vršile volitve, ki so prinesle v odbor nekaj sprememb. Novi odbor nudi tole sliko: Predsednik: dr. Fran Irgolič, odvetnik; podpredsednika Konrad Žnuderl, ekonom in Josip Rožar, poslovodja tajnik Josip Trpin, delavec; odborniki: Mihael Volaušek, sodar, Alojz Karmel, delavec, Franc Kac, delavec, Edvard Peteln, vulkanizer in Ferdinand Božnik, šofer; nadzorni odbor: Josip Simčič, uradnik, Martin Štrbal, tapetnik in Andrej Grajfožner, delavec. Tudi organizacijsko delo na ustanavljanju krajevnih organizacij v posameznih mestnih okrajih zadovoljivo napreduje. Naše najmočnejše postojanke imamo v meljskem in magdalenskem okraju ter na Pobrežju. Pa tudi drugod upamo čimprej postaviti svoje trdnjave.

Pa tudi na deželi je postalo naše gibanje in splošno zanimanje za našo stranko prav živahno. V srezu Maribor-levi breg je pripravljeno delo malone dokončano in bo v kratkem sledila ustanovitve krajevnih organizacij v